



**JOURNAL OF MEDICINE AND
PHARMACY OF KAZAKHSTAN**

**ҚАЗАҚСТАН МЕДИЦИНА
ЖӘНЕ ФАРМАЦИЯ ЖУРНАЛЫ**

**КАЗАХСТАНСКИЙ ЖУРНАЛ
МЕДИЦИНЫ И ФАРМАЦИИ**

eISSN: 1562-2967

ОҢТУСТІК ҚАЗАҚСТАН МЕДИЦИНА АКАДЕМИЯСЫ
ҚАЗАҚСТАН МЕДИЦИНА ЖӘНЕ ФАРМАЦИЯ ЖУРНАЛЫ
ЮЖНО-КАЗАХСТАНСКАЯ МЕДИЦИНСКАЯ АКАДЕМИЯ
КАЗАХСТАНСКИЙ ЖУРНАЛ МЕДИЦИНЫ И ФАРМАЦИИ
SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY
JOURNAL OF MEDICINE AND PHARMACY OF KAZAKHSTAN

Основан с мая 1998 г.

Учредитель:

АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»

Журнал перерегистрирован

Министерством информации и коммуникаций Республики Казахстан

Регистрационное свидетельство

№KZ89VPY00065454 от 24.02.2023 года.

ISSN 1562-2967

«Казахстанский журнал медицины и фармации» зарегистрирован в

Международном центре по регистрации

сериальных изданий ISSN(ЮНЕСКО, г.Париж,Франция), присвоен международный номер ISSN 2306-6822

Журнал индексируется в КазБЦ; в

международной базе данных Information Service, for Physics, Electronics and Computing (InspeсDirect)

Адрес редакции:

160019 Республика Казахстан,

г. Шымкент, пл. Аль-Фараби, 1

Тел.: 8(725-2) 39-57-57, (1095)

Факс: 40-82-19

www.skma.edu.kz

e-mail: info@skma.kz

Главный редактор

Рысбеков М.М., доктор мед. наук., профессор

Заместитель главного редактора

Нурмашев Б.К., кандидат медицинских наук, профессор

Редактор научного журнала

Сейіл Б.С., магистр медицинских наук, докторант

Редакционная коллегия:

Абдурахманов Б.А., кандидат мед.н., доцент

Абуова Г.Н., кандидат мед.н., доцент

Анартаева М.У., доктор мед.наук, доцент

Кауызбай Ж.А., кандидат мед.н., доцент

Ордабаева С.К., доктор фарм. наук, профессор

Орманов Н.Ж., доктор мед.наук, профессор

Сагиндыкова Б.А., доктор фарм.наук, профессор

Сисабеков. К.Е., доктор мед. наук, профессор

Шертаева К.Д., доктор фарм.наук, профессор

Редакционный совет:

Бачек Т., асс.профессор(г.Гданьск, Республика Польша)

Gasparyan Armen Y., MD, PhD, FESC, Associated Professor (Dudley, UK)

Георгиянц В.А., д.фарм.н., профессор (г.Харьков, Украина)

Дроздова И.Л., д.фарм.н., профессор (г.Курск, Россия)

Корчевский А. Phd, Doctor of Science (г.Колумбия, США)

Раменская Г.В., д.фарм.н., профессор (г.Москва, Россия)

Халиуллин Ф.А., д.фарм.н., профессор (г.Уфа, Россия)

Иоханна Хейкиля, (Университет JAMK, Финляндия)

Хеннеле Титтанен, (Университет LAMK, Финляндия)

Шнитовска М.,Prof.,Phd., M.Pharm (г.Гданьск, Республика



«БИОЛОГИЯ, МЕДИЦИНА ЖӘНЕ ФАРМАЦИЯНЫҢ ДАМУ ПЕРСПЕКТИВАЛАРЫ»
атты жас ғалымдар мен студенттердің X халықаралық ғылыми конференциясы
7-8 желтоқсан 2023 жыл

X международная научная конференция молодых ученых и студентов
«ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ БИОЛОГИИ, МЕДИЦИНЫ И ФАРМАЦИИ»
7-8 декабря 2023 года

X International scientific conference of young scientists and students
«PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF BIOLOGY, MEDICINE AND PHARMACY»
7-8 December, 2023

КОНФЕРЕНЦИЯНЫ ҰЙЫМДАСТЫРУШЫ:
Нұрсұлтан Назарбаев қоры жанындағы Ғылым жөніндегі кеңесі және
«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ
ОРГАНИЗАТОР КОНФЕРЕНЦИИ
Совет по науке при фонде Нурсултана Назарбаева и АО «Южно-Казakhstanская медицинская академия»
CONFERENCE ORGANIZER
Nursultan Nazarbayev Foundation and JCS «South Kazakhstan Medical Academy»

8. Саидова Р. А., Алексанян С. Г., Тропынина Е. В. Современные принципы гормональной коррекции нарушений менструальной функции в перименопаузальном периоде //Вопросы гинекологии, акушерства и перинатологии. – 2008. – Т. 7. – №. 4. – С. 46-52.

9. Корсунская Л. Л., Мещерякова А. В. СТРУКТУРА ВЕСТИБУЛЯРНЫХ ДИСФУНКЦИЙ у ЖЕНЩИН В ПЕРИМЕНОПАУЗАЛЬНОМ ПЕРИОДЕ //Таврический журнал психиатрии. – 2012. – Т. 16. – №. 4. – С. 81-87.

10. Антонова А. А. и др. Клинико-социальные особенности непсихотических психических расстройств у женщин в перименопаузе //Бюллетень медицинских Интернет-конференций. – Общество с ограниченной ответственностью «Наука и инновации», 2015. – Т. 5. – №. 2. – С. 81-84.

ӘОЖ 616.31-084

Исмаил А., Тасбулатов Н.К.

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті, Шымкент,
Қазақстан

СТОМАТОЛОГИЯЛЫҚ АУРУЛАРДЫҢ АЛДЫН АЛУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ ГИГИЕНАЛЫҚ ТӘРБИЕНІҢ РӨЛІ

Аннотация

Стоматологиялық аурулардың алдын алу және емдеу, ауыз қуысының гигиенасы ересектер мен балалардың денсаулығында маңызды рөл атқарады. Барлық профилактикалық шаралар кешенде қабылдануы керек, сонда ғана ұзақ терапияны қажет ететін ауыр патологиялардан аулақ болуға болады. Күтім үйде де, клиникада да жасалуы керек, өйткені барлық процедуралар өздігінен орындалмайды. Егер тиімді әдістерді таңдауға қатысты сұрақтар туындаса, тіс дәрігерімен кеңескен дұрыс. Ғылыми жұмысымыз адам денсаулығына әсер ететін ауыз қуысының гигиенасы мәселелеріне бағытталған шаралар туралы әдеби шолу жасадық. Бұл мақалада гигиена мен стоматологиялық аурулардың алдын-алу арасындағы байланысты зерттеу мақсатында көптеген әдебиеттер талданды.

Кілт сөздер: *дәрігер, алдын алу, тіс кариесі, шолу, гигиена*

Исмаил А., Тасбулатов Н. К.

Международный казахско-турецкий университет имени Ходжи Ахмеда Ясави, г.
Шымкент, Казахстан

РОЛЬ СИСТЕМЫ ГИГИЕНЫ В ОБРАЗОВАНИИ ДЛЯ ПРОФИЛАКТИКИ СТОМАТОЛОГИЧЕСКИХ ЗАБОЛЕВАНИЙ

Аннотация

Профилактика и лечение стоматологических заболеваний, гигиена полости рта играют важную роль в здоровье взрослых и детей. Все профилактические меры следует принимать комплексно, только тогда можно будет избежать серьезных патологий, требующих длительной терапии. Уход следует проводить как дома, так и в клинике, так как не все процедуры выполняются самостоятельно. Если есть вопросы по выбору эффективных методов, лучше проконсультироваться со стоматологом. Наша научная работа посвящена вопросам гигиены полости рта, влияющим на здоровье человека. В этой статье был проанализирован широкий спектр литературы с целью изучения взаимосвязи между гигиеной и профилактикой стоматологических заболеваний.

Ключевые слова: врач, профилактика, кариес зубов, обзор, гигиена

Ismail A., Tasbulatov N. K.

Khoja Akhmet Yassawi International Kazakh-Turkish University, Shymkent, Kazakhstan

PREVENTION OF DENTAL DISEASES THE ROLE OF HYGIENIC EDUCATION IN THE SYSTEM

Annotation

Prevention and treatment of dental diseases, oral hygiene play an important role in the health of adults and children. All preventive measures must be taken in a complex, only then it will be possible to avoid serious pathologies that require long-term therapy. Care must be done both at home and in the clinic, since not all procedures are performed on their own. If there are questions regarding the choice of effective methods, it is better to consult a dentist. Our scientific work has provided a literature review on the types of measures aimed at oral hygiene issues that affect human health. This article analyzed a lot of literature in order to study the relationship between hygiene and the Prevention of dental diseases.

Key words: Doctor, prevention, dental caries, review, hygiene

Кіріспе: Адамдардың стоматологиялық денсаулығы қазіргі қоғамның маңызды мәселесі болып табылады. Барлық уақытта тіс денсаулығы ауыз қуысының гигиенасымен сөзсіз байланысты болды, ежелгі емшілер адамның тістері сау болған кезде дені сау адам делінген[1]. Ауыз қуысының кәсіби және жеке гигиенасы стоматологиялық аурулардың алдын алудың негізгі компоненті және халықтың стоматологиялық денсаулығының негізгі көрсеткіші болып табылады [1]. Жоғары таралуы және артуы балалық шақтағы стоматологиялық аурулардың қарқындылығы қызметтегі профилактикалық жұмыстың рөлін күшейту қажеттілігін көрсетеді кез-келген мамандық дәрігері, медициналық қызметті адам денсаулығын сақтауға бағыттайды және стоматологиялық аурулардың алдын-алуды қазіргі заманғы медицинаның өзекті мәселелерінің қатарына қосады . Демек, стоматологиялық аурудың алдын алуға немесе азайтуға мүмкіндік беретін негізгі әдіс-бастапқы профилактиканың әдістері мен құралдары [2].

Тіс кариесінің алғашқы алдын-алудың негізгі әдістері-халықты сауықтыру [3]. Санитарлық-ағарту жұмысында үш бағыт бөлінеді: салауатты өмір салты, денсаулықты сақтау жолдары мен әдістері, аурулардың алдын алу туралы мәліметтерді тарату; салауатты имидждің ережелері мен әдістерін сақтауды насихаттау

тәрбиелеу және сендіру арқылы өмір сүру және алдын алу; гигиеналық оқыту және тәрбиелеу [3].Қазіргі шетелдік және ресейлік әдістемелік және ғылыми әдебиеттерде көптеген қарама қайшы басылымдар бар стоматологиялық аурулардың алғашқы алдын-алу әдістеріне, балалардың жасына, алдын-алу шараларын бастау қажет болған кезде арналған.

Гигиеналық тәрбиенің міндеттері тіс анатомиясы және тіс жегісін тудыратын себептер туралы қарапайым білім алу; дұрыс тамақтану және тіс күтімі ережелері; профилактикалық стоматологиялық құралдар және оларды дұрыс пайдалану, мектепке дейінгі жалпы білім беру мекемесінде салауатты әдеттер мен ауыз қуысын күту дағдыларын қалыптастыру [4]. Көптеген зерттеушілердің пікірінше, гигиеналық халықты оқытуды мектепке дейінгі жаста тістердің рөлі және дені сау тұлғаны қалыптастыру үшін оларға күтім жасау қажеттілігі туралы әңгімеден бастаған жөн. Авторлар бұл жаста балалар мұндай білімді қызықты және көңілді ойын композициясы түрінде қабылдауға қабілетті екенін көрсетеді. Тістерді тазалауға үйрету сабақтарын өткізу ұсынылады гигиеналық манипуляциялардың мәні мен тәртібін міндетті түрде түсіндіре отырып, жақтың үлкен муляждарындағы барлық кезеңдерді көрсететін медицина қызметкерлеріне [5]. Пайда болу себептері

Ауыз қуысындағы патологиялық процестердің дамуының негізгі факторлары:

- сапасыз гигиена;
- кариес пен басқа патологияларды уақтылы емдемеу;
- тұқым қуалайтын бейімділік;
- жаман әдеттер (темекі шегу, алкогольді, күшті кофе мен қара шайды теріс пайдалану);
- тіс бірліктерінің тығыз орналасуы;
- созылмалы аурулардың болуы;
- көмірсуларды көп мөлшерде тұтыну;
- жүктілік кезіндегі токсикоз;
- сілекейдің тұтқырлығының жоғарылауы, оның жоғары минералдану белсенділігі;
- тістеу ақаулары;
- жарылу мерзімін бұзу және т. б.
- Көптеген алғышарттарды профилактикалық шаралар арқылы жоюға болады.

Мақсаты-ауыз қуысының гигиенасы мен адам денсаулығы арасындағы байланысты зерттеу.

Зерттеу әдістер: стоматологиялық аурулардың алғашқы алдын-алу жүйесіндегі гигиеналық тәрбиенің рөлі туралы әдебиеттерге шолу

Нәтиже: Стоматологиялық аурулардың алдын алу тақырыбы өте өзекті, өйткені көптеген зерттеулердің нәтижелері Қазақстан халқы арасында негізгі стоматологиялық аурулардың (тіс кариесі және пародонт ауруы) қарқындылығы айтарлықтай жоғары екенін көрсетеді. ДДҰ мәліметтері бойынша, әлем халқының 92% - ы тістерін тазалай алмайды[6]. Тіс кариесінің және пародонт ауруларының жоғары таралуы мен қарқындылығы проблеманың ерекше өзектілігін және осы аурулардың алдын-алуды анықтайды. Ресейдің әртүрлі аймақтарындағы балалардағы тіс кариесінің таралуы 60-тан 95% - ға дейін. Мектеп жасындағы балаларда пародонттың қабыну ауруларының таралуы 80% жетеді. Стоматологиялық аурулардың алдын алу-бұл ауыз қуысы ауруларының пайда болуы мен дамуының алдын алу[6]. Алдын алу бағдарламаларын енгізу тіс кариесі мен пародонт ауруларының қарқындылығының күрт төмендеуіне, жас кезінде тістердің жоғалу жағдайларының айтарлықтай төмендеуіне және тістері бұзылмаған балалар мен жасөспірімдер санының артуына әкеледі.

Біздің елімізде стоматологиялық ауру өте жоғары, егер аурудың дамуына әсер ететін жағдайлар қолайлы бағытта өзгермесе, оның одан әрі өсуін күту керек[7].

Мектепке дейінгі және мектеп мекемелерінде профилактикалық іс-шаралардың болмауы, мектептегі стоматологиялық кабинеттердің болмауы ауыз қуысы ауруларының пайда болуына әкеледі. Бұл біздің зерттеуіміздің өзектілігін растайды[8].

Көптеген әдебиеттерде тіс қақтары тіс кариесінің дамуының себептерінің бірі екенін көрсетеді[9]. Ауыз қуысының кариогендік микрофлорасы кариестің пайда болуының этиологиялық факторы ретінде қызмет етеді. Мұндай микрофлораның пайда болуы және кариестің дамуы басталуы үшін белгілі бір жағдайлардың болуы қажет. Бұл жағдайлар оңай ашытылатын көмірсуларды қабылдау сияқты факторларға айналуы мүмкін, соның арқасында тіс қақтары пайда болады. Кариес егер минералсыздандыру процесі реминерализациядан басым болса пайда болады [10]. Бұл жағдайда тіс эмальының төзімділігі төмен болған кезде тіс жегісі дамуы мүмкін. Зерттеу нәтижесінде анықталғандай, халық ауыз қуысының гигиенасына ерекше мән бермейді, бірақ бұл адам денсаулығының маңызды құрамдас бөлігі болып табылады[11]. Көптеген адамдар тіпті ауыз қуысының гигиенасын сақтаса да, жағымсыз салдарға әкелетін қателіктер жібереді. Ауыз қуысының қатерлі ісігінің алдын-алудың ең тиімді шараларының бірі-мерзімді профилактикалық тексерулер, содан кейін ауыз қуысының шырышты қабығының созылмалы аурулары анықталған жағдайда диспансерлік бақылау. Алдын алу түрлеріншамамен 3 үлкен топқа бөлуге болады[12]. Біріншісіне патологиялық процестердің алдын алуға мүмкіндік беретін қатты тіндер мен шырышты қабаттарға әсер ету әдістері жатады. Екінші, сондай-ақ үшінші профилактикалық шаралар бар. Олар проблема пайда болған және тән белгілері бар жағдайларда көмекке келеді, бірақ гигиенаға дұрыс көзқараспен және тиімді әдістерді қолдана отырып, тістер мен қызыл иектер қысқа уақыт ішінде қалпына келуі мүмкін. Аурулардың пайда болуына жол бермеу және үйдегі күтімге толық көңіл бөлген дұрыс. Процедуралар үйде де, емханада да жасалады. Бұл тіндердің күйіне, жедел қабынудың болуына және белгілі бір науқаста болуы мүмкін басқа мәселелерге байланысты. Балалық шақтағы стоматологиялық аурулардың жоғары таралуы және қарқындылығының артуы кез-келген мамандық дәрігерінің қызметіндегі профилактикалық жұмыстың рөлін күшейту, медициналық қызметті адам денсаулығын сақтауға бағыттау қажеттілігін көрсетеді және стоматологиялық аурулардың алдын-алуды қазіргі заманғы медицинаның өзекті мәселелерінің қатарына қосады[13]. Демек, стоматологиялық аурудың алдын алуға немесе азайтуға мүмкіндік беретін негізгі әдіс-бастапқы профилактиканың әдістері мен құралдары [14]. Тіс кариесінің алғашқы алдын-алудың негізгі әдістері-халықты сауықтыру [15]. Санитарлық-ағарту жұмысында үш бағыт бөлінеді: салауатты өмір салты, денсаулықты сақтау жолдары мен әдістері, аурулардың

алдын алу туралы мәліметтерді тарату; салауатты өмір салты ережелері мен әдістерін сақтауды насихаттау және тәрбиелеу мен сендіру арқылы алдын алу; гигиеналық оқыту және тәрбиелеу [16]. Қазіргі заманғы шетелдік және ресейлік әдістемелік және ғылыми әдебиеттерде стоматологиялық аурулардың алғашқы алдын-алу әдістеріне, балалардың жасына, алдын-алу шараларын бастау қажет болған кезде көптеген қарама-қайшы басылымдар бар [17]. Көптеген әдебиеттер бляшка тіс кариесінің дамуының себептерінің бірі екенін көрсетеді. Кариестің бастапқы зақымдануы бляшкалардың жиналуы үшін қолайлы жағдайлар жасалған жерлерде пайда болады (шұңқырлар мен жарықтар, жақын беттерде және мойын аймағында). Ауыз қуысының кариогендік микрофлорасы кариестің пайда болуының этиологиялық факторы ретінде қызмет етеді. Мұндай микрофлора пайда болып, кариестің дамуы басталуы үшін белгілі бір жағдайлардың болуы қажет, бұл жағдайлар оңай ашытылатын көмірсуларды қабылдау сияқты факторларға айналуы мүмкін, соның арқасында тіс бляшкасы пайда болады. Кариес минералсыздандыру процесі реминерализациядан басым болған жағдайда пайда болады. Бұл жағдайда тіс эмальының төзімділігі төмен болған кезде тіс жегісі дамуы мүмкін [17].

Ауыз қуысы-тұрақты микрофлораны құрайтын әртүрлі микроорганизмдер үшін бірегей экожүйе. Бай қоректік орта; тұрақты ылғалдылық, РН мен температураның оңтайлы мәні әртүрлі микроорганизмдердің адгезиясына, колонизациясына және көбеюіне және нәтижесінде әртүрлі стоматологиялық аурулардың дамуына қолайлы жағдай жасайды [19]. Сондықтан олардың алдын-алудың ең тиімді және қарапайым және қол жетімді шараларының бірі-дұрыс және тиімді стоматологиялық күтім [20]. Бұл ретте профилактикалық іс-шараларды жүргізу ауызша гигиена жағдайына әсер ететін барлық факторларды ескеретін жеке тәсілді талап етеді. Алайда, халықтың тек 9,27%-ы күніне 1-ден астам рет тістерін жуады, ал халықтың 11,3% - вообще ауыз қуысының күтімі мүлдем жоқ. Алайда пациенттер тіс тазалауды жеке ауыз қуысының гигиенасы үшін негізгі құралдармен дұрыс жүргізбейді, сондықтан бұл әдістің қол жетімділігі мен тиімділігіне қарамастан бляшканы толық механикалық жою жүргізілмейді. Бұл көп жағдайда ата-аналардың балаларға қарапайым Дағдылар мен жеке гигиена ережелерін үйретпеуіне байланысты. Ауыз қуысының гигиенасына деген көзқарастың қалыптасуының тағы бір себебі-білім деңгейі, әлеуметтік жағдайлар [21]. Халық және ауыз қуысының гигиенасы, негізгі профилактикалық және емдік әсері туралы түсінік жоқ [22]

Қорытынды: Балалар мен жасөспірімдерде тіс кариесінің алдын алу мәселесі стоматологиядағы ең өзекті мәселелердің бірі болып қала береді.

Қазіргі уақытта Қазақстанда балалар мен жасөспірімдерде стоматологиялық аурулардың алдын алу өте нашар әзірленген және қолда бар материалдық, техникалық және кадрлық қамтамасыз ету шегінде қандай да бір тиімді нысандар мен әдістер жоқ. Профилактиканың медициналық аспектілері адамның биологиялық мәнін терең түсінуге де, мақсатты профилактикалық шаралар жүзеге асырылатын аурулардың этиологиясы мен патогенезін білуге де негізделуі керек. Профилактикалық жұмыс Қарапайым процедуралардан тұрады, олардың көпшілігін пациенттердің өздері және олардың ата-аналары жасай алады. Ең қиыны-оның қажеттілігіне сендіру. Әрбір жеке пациент үшін сандармен алдын-алудың тиімділігін бағалау өте қиын. Баланың, атап айтқанда, оның тіс-жақ жүйесінің үйлесімді өсуі мен дамуына жағдай жасау тек ата-аналардың, тіс дәрігерлерінің және гигиенистердің бірлескен күш-жігерімен қамтамасыз етілуі мүмкін. Осылайша, көптеген ғылыми әдебиеттерді талдай отырып, ауыз қуысының гигиенасы стоматологиялық аурулардың алдын алудың маңызды құрамдас бөлігі болып табылады деген қорытынды жасауға болады.

Әдебиеттер тізімі:

1. Леонтьев В. К., Пахомов Г. Н. Профилактика стоматологических заболеваний. – КМК Инвест, 2006. – С. 416.
2. Тарасова Н.В., Брил Е.А., Федорова Т.В., Федоров В.А., Галонский В.Г. Стоматологиялық аурулардың алғашқы алдын-алу жүйесіндегі гигиеналық тәрбиенің рөлі // Сібір медициналық шолуы. 2012. №4.
3. Никонова А. В. и др. Профилактика стоматологических заболеваний //Современные тенденции развития науки и технологий. – 2016. – №. 11-5. – С. 82-84.
4. Медведева Е.А., Федотова Ю.М., Жидовинов А.В. Радиоактивті ластану аудандарында тұратын адамдарда тістердің қатты тіндерінің ауруларының алдын алу шаралары //Халықаралық қолданбалы және іргелі зерттеулер журналы. 2015. - № 12-1. - 79-82 б.
5. Кисельникова Л. П., Попова Н. С. Стоматологический статус и профилактика стоматологических заболеваний у беременных //Институт стоматологии. – 2011. – №. 1. – С. 86-87.
6. Добровольская П. Э., Ковалёва А. С. Профилактика стоматологических заболеваний в современном обществе //Международный журнал экспериментального образования. – 2015. – №. 11-6. – С. 840-847.

7. Беленова И. А. и др. Современные возможности профилактики стоматологических заболеваний //Системный анализ и управление в биомедицинских системах. – 2008. – Т. 7. – №. 1. – С. 188-191.
8. Нагайцева Е. А. Гигиена полости рта как профилактика стоматологических заболеваний //Международный студенческий научный вестник. – 2016. – №. 2. – С. 41-41.
9. Орехова Л. Ю. и др. Особенности стоматологического статуса у пациентов с сахарным диабетом и беременных женщин. Меры профилактики стоматологических заболеваний у данных групп пациентов (обзор литературы) //Пародонтология. – 2014. – Т. 19. – №. 4. – С. 18-25.
10. Кисельникова Л. П., Таболова Е. Н., Мирошкина М. В. Роль гигиены полости рта в профилактике стоматологических заболеваний у детей школьного возраста //Стоматология для всех. – 2008. – №. 1. – С. 52-56.
11. Жаркова О. А. Профилактика стоматологических заболеваний в период беременности //Вестник Витебского государственного медицинского университета. – 2008. – Т. 7. – №. 4. – С. 94-101.
12. Михальченко Д. В., Михальченко А. В., Корнеева Н. М. Проблемы мотивации студентов к профилактике стоматологических заболеваний //Фундаментальные исследования. – 2014. – №. 7-1. – С. 129-132.
13. Камалова Ф. Р. Первичная профилактика стоматологических заболеваний у детей страдающих с сахарным диабетом //Новый день в медицине. – 2020. – №. 2. – С. 383-386.
14. Кабулбеков А. А. Профилактика стоматологических заболеваний у детей //Наука о жизни и здоровье. – 2012. – Т. 18. – №. 2. – С. 71-73.
15. Земляниченко М. К., Лебедева С. Н. Использование хлоргексидинсодержащих средств для профилактики стоматологических заболеваний //Саратовский научно-медицинский журнал. – 2011. – Т. 7. – №. 1. – С. 311-312.
16. Косюга С. Ю., Лекомцева О. В. Роль стоматологического просвещения в профилактике стоматологических заболеваний у школьников 14 лет //Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. – 2018. – №. 5-1. – С. 113-118.
17. Борчалинская К. К. Влияние экологических факторов на эффективность профилактики стоматологических заболеваний у детей : дис. – Московский государственный медико-стоматологический университет, 2005.

18. Кустов И. Н. Профилактика стоматологических заболеваний населения //Гигиена и санитария. – 2008. – №. 5. – С. 36-37.
19. Кустов И. Н. Профилактика стоматологических заболеваний населения //Гигиена и санитария. – 2008. – №. 5. – С. 36-37.
20. Лобовкина Л. А., Романов А. М. Роль фторсодержащих препаратов в профилактике стоматологических заболеваний //Современная стоматология. – 2013. – №. 2. – С. 13-14.
21. Журбенко В. А. и др. Гигиена полости рта–методпрофилактики стоматологических заболеваний //Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. – 2015. – №. 4-2. – С. 300-300.
22. Ямщикова Е. Е. Профилактика стоматологических заболеваний у женщин с физиологической и осложненной гестозом беременностью //Дис. к. м. н. – 2010. – С. 0-10.

ӘОЖ 618.177-089.888.11

Ерехан Б., И.С. Саркулова

Қ.А.Ясауи атындағы ХҚТУ, Шымкент қ., Қазақстан

БЕДЕУЛІКТІ ЕМДЕУДЕГІ ЗАМАНАУИ ӘДІСТЕР

Аннотация

Бір жыл бойы ешқандай контрацептивтерді қолданбай тұрақты жыныстық қатынасқа қарамастан, ерлі-зайыптылар бала туатын жаста болған жағдайда жүктілік болмайтын неке бедеулік деп танылады. Жүктілікке қажетті уақыт жас ұлғайған сайын артады; 35 жастан асқан әйелдер үшін акушер-гинекологпен тексеру және емдеу үшін консультация табиғи жолмен бала туудың 6 айлық сәтсіз әрекеттерінен кейін басталуы керек. Бірақ диагностика етеккір циклі тұрақты емес немесе бедеуліктің белгілі қауіп факторлары бар әйелдерде ертерек басталуы мүмкін, мысалы. эндометриоз, анамнезінде жамбас мүшелерінің қабыну аурулары немесе ұрпақты болу жолдарының ақаулары. Жүктіліктің басталуына кететін уақыт жас ұлғайған сайын артады; 35 жастан асқан әйелдер үшін акушер-гинекологпен тексеру және емдеу үшін кеңес беру 6 ай бойы табиғи Тұжырымдаманың сәтсіз әрекетінен кейін басталуы керек. Дегенмен, диагноз етеккір циклі тұрақты емес немесе эндометриоз, жамбас қабынуының тарихы немесе ұрпақты болу жолдарының ақаулары сияқты бедеуліктің белгілі қауіп факторлары бар әйелдерде ертерек басталуы мүмкін.

СОДЕРЖАНИЕ

ДИНАМИКА ЗАБОЛЕВАЕМОСТИ И СМЕРТНОСТИ БОЛЕЗНЕЙ СЕРДЕЧНО-СОСУДИСТОЙ СИСТЕМЫ В КАРАГАНДИНСКОЙ ОБЛАСТИ Протасова М.С., Галаева А.И., Рогова С. И.	3
ДИНАМИКА ЗАБОЛЕВАНИЕ ЭПИЛЕПСИИ В ТУРКЕСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ ЗА 2021-2022 Г. Сайдумаров.Д., Әмір.Е., Перне., Мизамов Д.М., Мусирепова З.Д.	7
АУЫЛДЫҚ ЖЕРЛЕРДЕ ТАПШЫЛЫҚТЫ ЖОЮ ҮШІН МЕДИЦИНАЛЫҚ КАДРЛАРДЫ ҮНТАЛАНДЫРУ Джобалаева Б.С.	9
ЭЛЕКТРОНДЫ ТЕМЕКІНІ ТҰТЫНУ ЖИЛІГІН ЗЕРТТЕУ Жайлауов Ш.Б., Жексенбек Н.А., Әлімбатыров А.Ә., Зординова К.А.	15
СМУ СТУДЕНТТЕРІНДЕГІ ЖҮРЕК-ҚАН ТАМЫРЛАРЫ АУРУЛАРЫНЫҢ ҚАУІП-ҚАТЕР ФАКТОРЛАРЫН АНЫҚТАУ Сахариев Е.Д., Исакова Н.С.	19
МЕДИЦИНАЛЫҚ СТУДЕНТТЕРДІҢ ЖҮРЕК-ТАМЫР ЖҮЙЕСІНІҢ ЖАҒДАЙЫНА ЭНЕРГЕТИКАЛЫҚ ДӘРІЛЕР МЕН СТРЕССТІҢ ӘСЕРІ ЖӘНЕ АРТЕРИАЛДЫҚ ГИПЕРТЕНЗИЯМЕН БАЙЛАНЫСЫ Марқабай.Т.Б., Чергизова Б.Т.	23
ВЛИЯНИЕ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ ПРЕПАРАТОВ И СТРЕССА НА СЕРДЕЧНО-СОСУДИСТОЕ СОСТОЯНИЕ СТУДЕНТОВ МЕДИЦИНЫ И СВЯЗЬ С АРТЕРИАЛЬНОЙ ГИПЕРТЕНЗИЕЙ Маркабай. Т.Б., Чергизова Б.Т	28
INFLUENCE OF ENERGY DRUGS AND STRESS ON CARDIOVASCULAR CONDITION OF MEDICINE STUDENTS AND RELATIONSHIP WITH ARTERIAL HYPERTENSION Chergizova B.T., Markabay.	30
МЕДИЦИНАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ САЛАСЫНДАҒЫ МӘСЕЛЕЛЕР Абытова М. А., Абдилов К.С.	34
АҚПАРАТ КӨЗДЕРІ ЖӘНЕ COVID 19-ҒА ҚАРСЫ ВАКЦИНАЦИЯҒА БЕЙІЛДІЛІК Ерболат Н.Е., Уразаева С.Т., Уразаева А.Б., Аманшиева А.А., Айдынғалиева Д.А.	38
ОПЫТ ПРИМЕНЕНИЯ ПРОТЕОЛИТИЧЕСКИХ ФЕРМЕНТОВ В ПОСЛЕОПЕРАЦИОННОМ ВВЕДЕНИИ ПАЦИЕНТОВ С ХРОНИЧЕСКИМИ ОДОНТОГЕННЫМИ ГАЙМОРИТАМИ Ринатова К.Р., Сулейменова Н.Б., Когай Д.В.	41
ТАКТИКА ЛЕЧЕНИЯ ОСТРОГО ПАНКРЕАТИТА У БЕРЕМЕННЫХ ЖЕНЩИН Әбдез.Б.Н, Амангелді.А.Е., Шакеев Қ.Т.	43
ПОЛИРАДИКУЛОНЕЙРОПАТИЯМЕН АУЫРАТЫН НАУҚАСТАРҒА МЕДИЦИНАЛЫҚ ОҢАЛТУДЫ КӨРСЕТУДІҢ ҰЙЫМДАСТЫРУШЫЛЫҚ АСПЕКТІЛЕРІ Жарасова Қ.Т., Куракбаев К.К., Баймуратова М.А., Рыскулова А.Р., Тимурұлы Е.	50

АРТ-ТЕРАПИЯ В РАБОТЕ С ДЕТЬМИ Мырзатай А., Сарипбекова А. Т.	57
ҚАН ОРТАЛЫҒЫНЫҢ ҚЫЗМЕТІН ЖЕТІЛДІРУ (ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫ БОЙЫНША) Садиекова Ж.У., Жақсылық Қ.А., Анартаева М.Ұ., Сарсенбаева Г.Ж., Бегембетова А.К.	62
ЙОД ТАПШЫЛЫҒЫ МӘСЕЛЕСІ ЖӘНЕ ОНЫ ШЕШУ ЖОЛДАРЫ Қуанышбекова Т. Ташимбетова О.Ж.	68
CORONAVIRUS DISEASE (COVID-19) AND PREGNANCY: A SYSTEMATIC REVIEW Nyssanbayeva A., Nysantayeva S.K.	74
АПЛАСТИКАЛЫҚ АНЕМИЯ: ӘДЕБИЕТТЕРГЕ ШОЛУ Гайсаева Г., Муздыбаева Г.А.	81
ЖАСТАР АРАСЫНДА САЛАУАТТЫ ӨМІР САЛТЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ Маматай Ж.Б., Саркулова И.И.	87
ӘЙЕЛДЕРДЕГІ ВУЛЬВОВАГИНАЛЬДЫ КАНДИДОЗДЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ Әділбек З., Жолымбекова Л.Д., Тулекеева А.О.	94
ЖАСТАРДЫҢ РЕПРОДУКТИВТІ ДЕНСАУЛЫҒЫ: МӘСЕЛЕЛЕРІ МЕН ШЕШІМДЕРІ Мұсабек А., Джубанишбаева Т.Н.	102
АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫҢ ЛАСТАНУҒА ҰШЫРАҒАН КЕЗІНДЕ ДЕНСАУЛЫҚТЫ БАҒАЛАУ Баратбекова М., Бекназарова З.А.	110
PREVENTIVE MEASURES FOR IRON DEFICIENCY ANEMIA IN PREGNANT WOMEN Zainanova M.H., Baibosyn M.A.	117
Абдигаппарова Д., Атенова Ш.М. СТОМАТОЛОГИЯЛЫҚ АУРУЛАРДЫҢ АЛДЫН АЛУ МАҚСАТЫНДАҒЫ АУЫЗ ҚУЫСЫНЫҢ ГИГИЕНАСЫ	123
DIAGNOSTIC SIGNIFICANCE OF DAILY BLOOD PRESSURE MONITORING IN YOUNG WOMEN WITH HYPERTENSION Ababakirova D.T., Sarkulova I.S.	131
ST СЕГМЕНТІНІҢ ЭЛЕВАЦИЯСЫ БАР- ЖІТІ КОРОНАРЛЫ СИНДРОМ НАУҚАСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМҒА БАЙЛАНЫСТЫ КЛИНИКАЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ Саркулова И.С.	138
НАУҚАСТАРҒА ОТАДАН КЕЙІНГІ КҮТІМ ЖАСАУДЫҢ ТИІМДІЛІГІ Нысанбаева А.Н., Саркулова И.С.	142
ӘЙЕЛДЕРДІҢ ПЕРИМЕНОПАУЗА КЕЗЕҢІНДЕГІ СОМАТИКАЛЫҚ СТАТУСЫ Байсал О., Туганбаева А.Т.	149
СТОМАТОЛОГИЯЛЫҚ АУРУЛАРДЫҢ АЛДЫН АЛУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ ГИГИЕНАЛЫҚ ТӘРБИЕНІҢ РӨЛІ Исмаил А., Тасбулатов Н.К.	155

Ерехан Б., И.С. Саркулова Қ.А.Ясауи атындағы ХҚТУ, Шымкент қ., Қазақстан	163
БЕДЕУЛІКТІ ЕМДЕУДЕГІ ЗАМАНАУИ ӘДІСТЕР	
Гуламова Д., Туганбаева А.Т. Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті, Шымкент қ., Қазақстан	169
ЖАСӨСПІРІМ ҚЫЗДАРДЫҢ ГИГИЕНАСЫ (әдеби шолу)	
Ғайнеденов Б., Тасбулатов Н.К. Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті, Шымкент қ., Қазақстан	178
АДАМНЫҢ ДЕНСАУЛЫҒЫН САҚТАУ ҚҰҚЫҒЫН ІСКЕ АСЫРУ МАҚСАТЫНДАҒЫ ДӘРІГЕР МЕН ПАЦИЕНТТІҢ ӘЛЕУМЕТТІК- АДАМГЕРШІЛІК ҚАТЫНАСТАРЫ	
ГИНЕКОЛОГИЯДАҒЫ ТЕМІРТАПШЫЛЫҚТЫ АНЕМИЯ	186
Абадов Қ., Саркулова И.С., Тулекеева А.О.	
СОЗЫЛМАЛЫ БҮЙРЕК АУРУЛАРЫ ЖӘНЕ ЖҮКТІЛІК	196
Әлихан М., Жолымбекова Л.Д., Тулекеева А.О.	
АҚПАРАТ КӨЗДЕРІ ЖӘНЕ COVID 19-ҒА ҚАРСЫ ВАКЦИНАЦИЯҒА БЕЙІЛДІЛІК	209
Ерболат Н.Е., Уразаева С.Т., Уразаева А.Б., Аманшиева А.А., Айдынғалиева Д.А.	
ИСТОЧНИКИ ИНФОРМАЦИИ И ПРИВЕРЖЕННОСТЬ К ВАКЦИНАЦИИ ПРОТИВ COVID-19	211
Ерболат Н.Е., Уразаева С.Т., Уразаева А.Б., Аманшиева А.А., Айдынғалиева Д.А.	
SOURCES OF INFORMATION AND COMMITMENT TO VACCINATION AGAINST COVID-19	213
Yerbolat N.Ye., Urazayeva S.T., Urazayeva A.B., Amanshieva A.A., Aidynghaliyeva D.A.	
ДИНАМИКА ЗАБОЛЕВАНИЕ ЭПИЛЕПСИИ В ТУРКЕСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ ЗА 2021-2022 Г.	215
Сайдумаров.Д, Әмір.Е, Перне.А., Мизамов Д.М.	
СОВРЕМЕННЫЕ ВЗГЛЯДЫ НА СКРИНИНГ РАКА ЛЕГКОГО	217
Авизова З.К., Изтлеуов Е.М., Мысаев А.О.	
ШЫМКЕНТ ҚАЛАСЫ БОЙЫНША ЖАС ӨСПІРІМДЕРДІҢ COVID-19 КЕЙІНГІ МЕДИЦИНАЛЫҚ-ӘЛЕУМЕТТІК ЖАҒДАЙЫНА СИПАТТАМА	221
Агабаев М. А., Сарсенбаева Г. Ж.	
ПОСТУРАЛЬНЫЙ МЕНЕДЖМЕНТ У ПАЦИЕНТОВ С ДЦП В РАННЕМ ВОЗРАСТЕ (обзор литературы)	226
Ораз Б.Р., Туткышбаев С.О.	
ӘР ТҮРЛІ ЕЛДЕРДЕ АЛЛЕРГИЯЛЫҚ АУРУЛАРДЫҢ ТАРАЛУЫ (әдебиетке шолу)	232
Бердіқұлов А. Б., Сәдібекова Ж. У., Мизамов Д. М., Мусирепова З.Д.	

ОПРЕДЕЛЕНИЕ ВЛИЯНИЕ КРИТИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ ДЛЯ СНИЖЕНИЯ СТРЕССА СРЕДИ СТУДЕНТОВ КАЗАХСТАНСКИХ ВУЗОВ НА ПРИМЕРЕ АО «ЮЖНО-КАЗАХСТАНСКОЙ МЕДИЦИНСКОЙ АКАДЕМИИ Өстемир А., Куттыкужанова А., Алтынбек Н., Сайдахметов С., Мизамов Д.М., Мусирепова З.Д., Тұрсынбаев Б.Б.	238
МЕДИЦИНАЛЫҚ БОЛЖАМДАРДЫ ЖАСАУДА РЕГРЕССИЯЛЫҚ ТАЛДАУ ӘДІСІН ҚОЛДАНУ Жолдасбекова А., Байділдаева А.С.	242
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ОГРАНИЗАЦИИ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ ДЕТЯМ С ВРОЖДЕННЫМИ ПОРОКАМИ РАЗВИТИЯ АНОРЕКТАЛЬНОЙ ОБЛАСТИ Нұрболат А.Е., Нурбакыт А.А., Ауезова Э.Т., Даниярова А.Б.1, Бимурзаева Ф.А.	246

Қ.А.ЯСАУИ атындағы ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҚАЗАҚ-ТҮРІК УНИВЕРСИТЕТІ

HOCA AHMET YESEVI ULUSLARARASI
TÜRK-KAZAK ÜNİVERSİTESİ

Ө К І М

H Ü K Ū M

Мекен-жайы: Қазақстан Республикасы, 160006, Шымкент қаласы, А. Байтұрсынов көшесі № 7/7
Tel: (7252) 96-21-80. Fax: (7252) 55-14-54

№ 150

« 26 » 01 2024 ж

Академиялық топтарды құру туралы

«Жоғары медициналық білімінен кейінгі білім беру» 5B130100-«Жалпы медицина» және 5B130200 «Стоматология» білім беру бағдарламасы бойынша 6 курс интерндерін, 5B130100- «Жалпы медицина білім беру бағдарламасы бойынша 7 курс интерндерін, білім беру бағдарламасы бойынша резидентура R037 (7R01104)-Неврология ересектердің, балалардың білім беру бағдарламасы бойынша 1,2 курс резиденттерін, R030 (7R01101)-«Педиатрия» білім беру бағдарламасы бойынша 1 курс резиденттерін, R032 (7R01102)-«Акушерия және гинекология, ересектердің, балалардың» 1,2,3 курс резиденттерін, R036 (7R01103) – «Жалпы хирургия» білім беру бағдарламасы бойынша 1 курс, 2 курс резиденттерін, R020 (7R01109)-Нейрохирургия, ересектердің, балалардың» білім беру бағдарламасы бойынша 1,2,3,4 курс, R001 (7R01107)-«Кардиология ересектердің, балалардың» білім беру бағдарламасы бойынша білім алатын 1,2,3 курс резиденттерін, R008 (7R01108) -«Эндокринология ересектердің, балалардың білім беру бағдарламасы бойынша білім алатын 1,2 курс резиденттерін, R039 (7R09105)-«Терапия» бойынша білім беру бағдарламасы бойынша білім алатын 1,2 курс резиденттерін, R027 (7R09111) Офтальмология, ересектердің, балалардың білім беру бағдарламасы бойынша 1,2 курс резиденттерін, R013 (7R09113)-Психиатрия ересектердің, балалардың білім беру бағдарламасы бойынша 2 курс, R023 (7R09118)-Балалар хирургиясы бойынша білім беру бағдарламасы бойынша білім алатын 2 курс резиденттерін, R004 (7R09110) Гастроэнтрология ересектердің, балалардың білім беру бағдарламасы бойынша білім алатын 1,2 курс резиденттерін, R014 (7R01114) Радиология білім беру бағдарламасы бойынша 1,2 курс, R017 (7R01112) Анестезиология және реаниматология, ересектердің, балалардың резидентура білім беру бағдарламасы бойынша білім алатын 1,2,3 курс резиденттерін, R050 (7R01129) Патологиялық анатомия резидентура білім беру бағдарламасы бойынша 2 курс резиденттерін, R040 (7R01117)

1.	Жумағұлова Ақмарал Мұратбекқызы	Квота (F)	
2.	Нысанбай Гүлбану Амангелдіқызы	Квота (F)	
3.	Өмірзақ Рахметұлла Әбділдаұлы	Квота (F)	
4.	Рахматулла Нұржайна Бегәліқызы	Квота (F)	
СК -05-23			
1.	Асенов Низамитдин Пахритдинұлы	Квота	
2.	Ғайнеденов Балтерек Қайратұлы	Ақылы	
3.	Жазықбаева Жасмин Сұлтанқызы	Квота	
4.	Жақсылықова Динара Серікбекқызы	Ақылы	
5.	Исмаил Айдана Оспанқызы	Ақылы	
6.	Қалиқызы Назерке	Ақылы	
7.	Лепесов Ұлықбек Серікұлы	Ақылы	
8.	Мамадрайм Жавохир Сабиржанұлы	Квота	
9.	Салихан Аспандияр	Грант Қазақстан	
10.	Полат Асхат Мейрамбекұлы	Ақылы	
11.	Раджапова Махбуба Шарипбойқызы	Квота	
СО-06-23			
1.	Абдигаппарова Дилнура Сайдахматовна	Ақылы	
2.	Абдусаламов Хабибулла Магомедрашидович 87005057172	ТТЕ грант РФ/Дағыстан	
3.	Акбаров Махаммадали Видади огли	ТТЕ грант Әзірбайжан	
4.	Акмурадова Бахар Акмурадовна	ТТЕ грант Түркіменстан	
5.	Ахметназаров Ахрор Хакимназарович	Ақылы	
6.	Ахмедов Ороҷ Омароглы	Ақылы	
7.	Байкабулов Азизбек Асатуллаевич	Грант Өзбекстан	
8.	Ахмедова (Насибова) Диана Асатқызы	Квота	
9.	Таштемиров Элимхан Умұтоғлы	Ақылы	
СО-07-23			
1.	Азизова Сагина Сабыржановна	Ақылы	
2.	Халидов Камран Хакимзада оглы	Ақылы	
3.	Ахметова Алуа Серікқызы СБ-334 21.01.2019 Биология маман-нан 87774319921	Ақылы	100% жеңілдік СБ-405 14.02.2020
4.	Кураев Нұрсултан Рафиқұлы	Ақылы	
5.	Мажидова София Биналиевна	Квота	
6.	Латип Азат Исламұлы	Ақылы	
7.	Розыева Айнуր Жумагелдиевна	ТТЕ грант Түркіменстан	
8.	Хамдиев Фадли Мавлудович	ТТЕ грант РФ/Ингушетия	
9.	Ихматуллаев Фуркат Кудратиллаевич	Квота (F)	
10.	Ихтиёрұлы Алиёр	Ақылы	
11.	Абдурахимов Бегзод Акмалугли	Ақылы	
СО-08-23			
1.	Абдукадирова Севара Абдугаппарқызы	Ақылы	
2.	Әбишова Қасиет Бақтиярқызы	Ақылы	
3.	Гамидов Курбан Махамедович	Ақылы	
4.	Гасанова Милана Агалыевна	Ақылы	
5.	Багбанов Дуңдар	Ақылы	
6.	Мавланов Санжарбек Зафаржанович	ТТЕ грант Өзбекстан	
7.	Мирахмедов Камолиддин Обиддинович	ТТЕ грант Өзбекстан	
8.	Набиева Зилола Нурланқызы	Ақылы	
9.	Тойчиев Нурислам Ибрахимұлы	Ақылы	
10.	Умарова Карина Фурхатқызы 87052239833	Квота	
СК-09-23			
1.	Абай Әлихан Жеңісұлы	Ақылы	
2.	Аманқос Олжас Серікұлы 87087288368	Ақылы	100% жеңілдік СБ-405 14.02.2020

R008 (7R01108) Эндокринология ересектердің, балалардың резидентура білім беру бағдарламасы бойынша оқитын резиденттер тізімі 2 жыл

№	Аты-жөні	Қаржыл. түрі	
РЭҚ 01-22			
1.	Нурбаева Айгерим Галымжановна	Ақылы	
2.	Шерахмет Салтанат Жәнібекқызы	Ақылы	
3.	Абдишимова Салтанат Сәкенқызы	Ақылы	

R012 (7R01122) Дерматовенерология ересектердің, балалардың резидентура білім беру бағдарламасы бойынша оқитын резиденттер тізімі 2 жыл

№	Аты-жөні	Қаржыл. түрі	
РДВҚ 01-22			
1.	Сапаева Феруза Алишерқызы	Ақылы	Орысша +7 702 778 7896
2.	Абдукаххарова Мехринсо Ашимқызы	Ақылы	+7 708 170 3003

R040 (7R01117) Физикалық медицина және реабилитация ересектердің, балалардың резидентура білім беру бағдарламасы бойынша оқитын резиденттер тізімі 2 жыл

№	Аты-жөні	Қаржыл. түрі	
РФМРҚ 01-22			
1.	Өтеп Назерке Қанатқызы	Ақылы	

R050 (7R01129) Патологиялық анатомия резидентура білім беру бағдарламасы бойынша оқитын резиденттер тізімі 2 жыл

№	Аты-жөні	Қаржыл. түрі	
РПАҚ 01-22			
1.	Жанатбек Индира Жанатбекқызы	Ақылы	

R017 (7R01112) Анестезиология және реаниматология, ересектердің, балалардың резидентура білім беру бағдарламасы бойынша оқитын резиденттер тізімі 2 жыл

№	Аты-жөні	Қаржыл. түрі	
РАРҚ 01-22			
2.	Құрал Алтынбек Әбісаттарұлы	Ақылы	Қазақша

R017 (7R01112) Анестезиология және реаниматология, ересектердің, балалардың резидентура білім беру бағдарламасы бойынша оқитын резиденттер тізімі 3 жыл

№	Аты-жөні	Қаржыл. түрі	
РАРО 301			
1.	Далашев Жасур Мухитдинұлы	грант	

Жоғары медициналық білімінен кейінгі
білім беру факультет деканы



А.С.Абдрахманова